

allerede nu at foreslaa Statsdriften fastsat som endelig. Det forekommer mig, at Folkethinget har været heldigere i at udtrage den rette Conklusion af Ministeriets Præmisser. Dersom det nemlig er rigtigt, at Statsdriften bedre er istand til at sørge for Befolkningens Tav og de mange Interesser, der berøres af Jernbanerne, og dersom det er vist, at Statsdriften bedre sikrer det kostbare Materiel, som her maa anvendes, end det vilde ske naar Driften overlodes i fremmede Hænder, saa maa Conklusionen ogsaa være den: „Lader os slaa Statsdriften fast“. Dette er sket ved den Affattelse, som Folkethinget har givet Lovforslaget, og dermed skal jeg erklære mig tilfreds. Derimod skal jeg give den foregaaende ærede Taler (Sesken) Ret i, at Lovforslaget som det nu er kommet til at foreligge, paa et andet Punkt er noget ubestemt. Det er mig idetmindste ikke klart, hvad der skal forstaaes ved de i samme indkomne Ord: „de almindelige Bestemmelser“, ligesom jeg ogsaa forjæves har søgt nogen Veiledning til at komme efter, hvad de skulle betyde, ved at gennemlæse Forhandlingerne derom i det andet Thing. Smidlertid vil jo den høitærede Minister vel kunne give os en Forklaring om, hvorledes han opfatter denne Udtalelse. Skulde Nogen have tænkt paa under „de almindelige Bestemmelser“, at indbefatte: Tarter, Driftsplaner o. s. v., saa maa jeg tilstaa, at jeg allerede forud har været noget betænkelig ved Ordene opfattede paa denne Maade, og jeg maa derhos endvidere tilstaa, at disse Betænkkeligheder i høj Grad ere vorede, efterat jeg har hørt den sidste ærede Talers Foredrag, thi han kom forekom det mig, temmelig langt ind paa at lægge meget vidtgaaende Planer og paa derved at vise en Vej for Rigsdagens Behandling af slige Spørgsmaal, som efter min Mening ikke vilde være ønskelig. Jeg vil ikke kunne følge den ærede Taler paa den Vej, som han har antydet, hvis han ønsker at betræde den strax, og jeg vil advare Andre mod at følge ham paa den, hvis han vil udlyde, at betræde den indtil Tiden efter 1875.

Da nu Statens Baner have været drevne af Staten selv allerede i nogle Aar, forekommer det mig iøvrigt, at der nok kunde være Anledning til at spørge om da Statens Drift

i alle Henseender har været tilfredsstillende eller ikke, og dernæst om der ikke maatte være Et og Andet, som man i saa Henseende kunde benytte Leiligheden til at bringe under Omtale og til at henlede Ministeriets Opmærksomhed paa. Det tror jeg nu, at der er. — Hvad Tarterne angaar, da maa jeg tilstaa, at jeg i det Hele taget er tilfreds med dem. Man har jo villet have lave Tarter, og dem har man faaet. Er der Noget at sige med Hensyn til dem, er det maasse kun, at Tarterne mulig nok kunde være lidt høiere, end de ere, uden at det vilde skade Jernbanernes Benyttelse i nogen væsentlig Grad, og at der ved en saadan ringe Forhøielse kunde gives Bidrag til en bedre Forrentning af Jernbanerne end den, som vi hidtil have opnaaet. Jeg tiltræder ikke, hvad den sidste ærede Taler yttrede om, at denne Forrentning nu er saa god, som vistnok kun Saa havde tænkt sig, og allermindst forekommer det mig, at den ærede Taler skulde fremkomme med en saadan Udtalelse, thi er der Nogen, som har skildret os Forrentningens Fremskridt og fremtidige Udvikling i en god Belysning, er det netop det ærede Medlem. Lader jeg ikke feil, har det endog været nær ved, at det ærede Medlem har lovet os 5 pCt. af Jernbanerne i en nær Fremtid. Det lader jeg dog ligge for Diebliffet og skal ikke forfølge det videre. Dersom man ved at bygge disse Statsbaner, om hvilke man jo kunde forudsæ, at de i den første Tid ikke vilde have nogen meget stor Frekvents, havde udrustet dem meget flot, og dersom man f. Ex. havde været runderhaandet med Hensyn til Bygninger og Personale, da vilde dette ganske vist have været en Feil, thi det vilde have været at stille dette Materiel i et Misforhold til, hvad der rimeligvis kunde naas med Hensyn til Benyttelsen. Men det er rigtignok min Overbevisning, at man er gaaet til en modsat Udelighed, som har skadet i flere Retninger. Vidnesbyrd derom vil man ved at befare de jydff. Baner finde paa næsten hele Banelinien, thi overalt er man i Færd med nu at ombygge de for saa Aar siden opførte Bygninger, og Enhver veed, at dette økonomisk taget og med Hensyn til Indretningen af Bygninger ikke er heldigt. Smidlertid, har man en